

УДК 658.589:332.1

Т. Т. БОЇВКА, Б. Ф. ВРИДНИК, кандидати біологічних наук
О. Я. ПОЛУЛІХ, фахівець

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН
вул. Грушевського, 5, с. Оброшино Пустомитівського р-ну
Львівської обл., 81115, e-mail: inagrokarpat@gmail.com

МАРКЕТИНГОВА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ІНСТИТУТІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ НААН

Наведено приклади розроблених інновацій з урахуванням сучасних запитів виробників, окремі етапи трансферу технологій об'єктів інтелектуальної власності та їх наукового супроводу.

Ключові слова: маркетинг, інноваційна діяльність, інновації, інноваційна продукція, трансфер.

В сучасних ринкових умовах замість централізованої системи планування зв'язків аграрної науки з агропромисловим виробництвом все відчутніше набуває актуальності маркетингова та інноваційна діяльність. Остання стала визначальною для наукових підрозділів Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН, залучених у створення і просування інноваційного продукту, зокрема нових сортів польових культур та агротехнологій їх вирощування, методів розведення та технологій вирощування сільськогосподарських тварин, заготівлі кормів та годівлі тварин [1–3].

Інноваційний шлях розвитку в АПК потребує здійснення комплексу заходів, спрямованих на пошук ефективних форм інтеграції науки і виробництва. Активізація інноваційної діяльності неможлива без ринку інноваційної продукції. Тому нинішня діяльність наукової установи повинна враховувати умови ринку. Основні результати діяльності доходять до споживачів через ринок, тобто він є основною формою практичної реалізації завершених науково-технічних розробок [4–6].

У процесі становлення ринку інноваційної продукції особливо важливим є використання раціоналізму, тобто ресурс має потрапити до рук того, хто здатний більше заплатити за нього, хто бачить у ньому велику перспективу використання. Забезпечення конкурентоспроможного й сталого функціонування галузей агропромислового

© Боївка Т. Т., Вридник Б. Ф.,
Полуліх О. Я., 2015

Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2015. Вип. 58 (II).

виробництва неможливе без формування повноцінного та ефективного ринку науково-технічної продукції і відповідної його інфраструктури, підпорядкованого цілеспрямованому переведенню виробництва на інноваційно-інвестиційну модель розвитку [5, 7].

Відомо, що трансфер технологій є одним із видів інноваційної діяльності. В умовах сучасної ринкової економіки ланцюг відносин держава – наука – виробництво – споживач є застарілим і працює неефективно. Метою інноваційної діяльності є отримання прибутку на засадах підприємництва [8].

Маркетингові дослідження, які ми провели щодо оцінки конкурентоспроможності інноваційної продукції, включали моніторинг зовнішнього та внутрішнього ринку науково-технічної продукції у сфері агропромислового виробництва, зокрема:

- переваги розробок над вітчизняними та світовими аналогами;
- зростання попиту на продукт при зменшенні пропозиції;
- вивчення динаміки ємності вітчизняного і зарубіжного ринків;
- з'ясування конкурентного середовища на ринку.

При маркетингових дослідженнях з відбору інновацій для впровадження у виробництво критеріями мають бути ступінь готовності інновацій до використання, ступінь міжгалузевого комплексування.

В інституті з урахуванням сучасних запитів і потенціалу активно розробляють відповідні інновації:

– за останні роки створено 8 сортів багаторічних трав, на які отримано авторські свідоцтва і патенти: пажитниця пасовищна сорту Дрогобицький 19, с. Осип, тимофіївка лучна с. Підгірянка, костриця червона с. Говерла, конюшина гібридна с. Придністровська, мітлиця біла с. Галичанка, конюшина лучна с. Трускавчанка, конюшина повзуча с. Східничанка. Ці сорти внесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні;

– вдосконалено екологічно чисті елементи технологій вирощування костриці червоної та лядвенцю рогатого для ґрунтово-кліматичних умов Передкарпаття. Ці технології забезпечують одержання з одиниці площі не менше 60–70 т/га зеленої маси, 2,0–2,3 т/га насіння костриці червоної, 60–70 т/га зеленої маси, 1–2 т/га насіння лядвенцю рогатого в умовах Передкарпаття;

– створено наукові основи технологічних процесів вирощування багаторічних трав в умовах Передкарпаття;

– розроблено:

– методи селекції багаторічних трав високоврожайних сортів з поліпшеними показниками якості та підвищеним рівнем азотфіксації,

екологічно пластичних для ґрунтово-кліматичних умов західного регіону України (конюшина лучна, конюшина повзуча, ляденець рогатий, козлятник східний);

- агротехнічні заходи відновлення родючості, охорони та ефективного використання еродованих земель в умовах західного регіону України;

- науково обґрунтовані сівозміни з короткою ротацією, які забезпечують підвищення продуктивності сільськогосподарських культур і родючості ґрунтів у Лісостепу Західному;

- технології вирощування пшениці озимої на насіння за рахунок використання нових сортів з високим генетичним потенціалом, біологічних препаратів та ефективних агротехнічних заходів у ґрунтово-кліматичних умовах Західного Лісостепу;

- нові агротехнічні заходи технології вирощування ріпаку озимого, що забезпечує одержання врожайності 4,0–4,5 т/га з високим виходом посівної фракції та її якості;

- нову рецептуру кормових добавок для великої рогатої худоби, яка підвищує середньодобовий приріст на 8–9 %;

- нову рецептуру БВМД для високопродуктивних корів у зимово-стійловий період утримання за силосно-концентратного типу годівлі на основі високобілкових компонентів місцевого виробництва (екструдованих кормових бобів, нетоварного зерна ріпаку) та дефіцитних в західному регіоні макро- і мікроелементів, жиророзчинних вітамінів;

- технологічне забезпечення внесення рідких біопрепаратів у ґрунт під час сівби насіннєвої сої. Застосування технології механізованого внесення препаратів під час висіву насіння бобових культур дозволяє одночасно проводити технологічний процес висіву насіння і процес бактеріальної обробки насіння та ґрунту з метою активізації росту їх кореневої системи і захисту від хвороб;

- нові елементи технології створення та продуктивного використання інтенсивних насаджень кісточкових культур, які забезпечують урожайність вишні, черешні, абрикоса 10–15 т/га, сливи та персика 20–25 т/га;

- проведено екологічне випробування нових гібридів кукурудзи;

- консолідовано оброшинську породу гусей з поліпшеними продуктивними якостями.

При цьому технологія трансферу об'єктів інтелектуальної власності та їхнього наукового супроводу має складатися з кількох етапів:

– визначення господарських сфер і галузей для передачі виробництву сучасних інновацій на 5–10 років;

– формування банку даних щодо майнових прав на конкурентоспроможні об'єкти інтелектуальної власності (інновації терміном 5–10 років);

– визначення господарських суб'єктів з високою діловою репутацією, які, освоюючи інновації, забезпечать гарантований рівень зростання економічно-фінансових показників, сформують творчі групи висококваліфікованих фахівців, розроблять пілотні технологічні проекти;

– організація тематичних конференцій, круглих столів, в яких беруть участь експерти, фахівці суб'єктів господарювання, структур, що супроводжують пілотні проекти;

– науковий супровід реалізації пілотних проектів. Затверджується план реалізації технологічних проектів із визначенням виконавців, здійснюється контроль за його виконанням.

Висновки. Одним із пріоритетних напрямів підвищення ефективності господарств різних організаційно-правових форм, досягнення належного рівня конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції на внутрішньому та зовнішніх ринках є розробка та удосконалення маркетингової та інноваційної діяльності в освоєнні новітніх технологій і методів прибуткового господарювання. Поєднання науки, освіти і виробництва сприяє поширенню знань та умінь власників агроформувань, тим самим забезпечуючи стабільний інноваційний розвиток галузей агропромислового комплексу.

Важливою умовою успішної організації інноваційної діяльності є досягнення високого рівня освоєння інновацій, зокрема через інвестиційно-інноваційні бізнес-плани. При цьому інтенсифікація процесів створення нововведень забезпечує скорочення тривалості проходження наукової розробки до виробництва.

Список використаної літератури

1. Зубець М. В. Розвиток інноваційних процесів в агропромисловому виробництві / М. В. Зубець, С. О. Тивончук. – К. : Аграрна наука, 2004. – 188 с.

2. Музика П. М. Розвиток інноваційного підприємництва в агропромисловому виробництві України / П. М. Музика. – Львів : Кварт, 2005. – 306 с.

3. Тацій В. Я. Проблеми правового забезпечення інноваційного розвитку України: стан і перспективи / В. Я. Тацій // Наука та інновації. – 2008. – Т. 4, № 5. – С. 33–38.

4. Володін С. А. Шляхи інноваційного розвитку системи УААН / С. А. Володін ; УААН, Центр інтелектуальних технологій АПК, Інститут інтелектуальної власності та інноваційного провайдингу. – К. : ННЦ “ІАЕ”, 2004. – 140 с.

5. Володін С. А. Побудова наукоємного ринку АПК / С. А. Володін // Вісник аграрної науки. – 2005. – № 6. – С. 10–14.

6. Володін С. А. Організація наукоємного ринку АПК за системою інноваційного провайдингу / С. А. Володін. – К. : Дія, 2006. – 96 с.

7. Володін С. А. Теоретико-методологічні та організаційні засади інноваційного провайдингу на наукоємному аграрному ринку / С. А. Володін. – К. : Нічлава, 2007. – 384 с.

8. Петров В. М. Інноваційні пріоритети технічної політики в АПК / В. М. Петров // Економіка АПК. – 2005. – № 7. – С. 15.

Отримано 29.10.2015

Рецензент – вчений секретар ІСГКР НААН, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник Г. Я. Панахид.